

สารบัญ

สารบัญภาพ	11
คำนำ	15
คำนำของผู้เรียบเรียงในการพิมพ์ครั้งแรก	17
คำนำของผู้เรียบเรียงในการพิมพ์ครั้งที่สาม	22
อาร์มภบท	26
เล่ม 1 บางกอก – เชียงใหม่	45
เล่ม 2 เชียงใหม่ – เมืองน่าน	109
เล่ม 3 เมืองน่าน – บางกอก	151
ปัจฉิมบท	232
- ช่วงหนึ่งแห่งชีวิตของข้าพเจ้าในสยาม	236
- จดหมายจากสยาม	243
ภาคผนวก	259
เอกสารอ้างอิง	268

สารบัญภาพ

1	เจ้าพระยาอภัยราชา (โรลัง จักแมงส์). ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	24
2	เจ้าพระยาอภัยราชา (ซ้าย) ถ่ายที่บ้านพักในบางกอกพร้อมกับบุตรสาวทั้งสอง. ที่มา : ครอบครั้ว Godding. Louvain-La Neuve. Belgium	25
3	บ้านพักของเจ้าพระยาอภัยราชาในบางกอก. ที่มา : ครอบครั้ว Godding. Louvain-La Neuve. Belgium.	29
4	เจ้าพระยาอภัยราชา ภายในห้องทำงานที่บางกอก รอเบิร์ต เคิร์กแพตทริก ยืนซ้าย. ที่มา : ครอบครั้ว Godding. Louvain-la-Neuve. Belgium.	32
5	ที่ปรึกษาชาวเบลเยียมและครอบครั้วเดินทางไปอยุธยาโดยทางรถไฟสายแรก เมื่อ พ.ศ. 2437. ที่มา : ครอบครั้ว Godding. Louvain-La-Neuve. Belgium.	34
6	รอเบิร์ต เคิร์กแพตทริก ที่ปรึกษาทนายเบลเยียมขณะออกทำงานที่คลองรังสิต พ.ศ. 2440. ที่มา : ครอบครั้ว Godding. Louvain-la Neuve. Belgium.	36
7	การถอนกำลังของยามบริเวณ 25 กม. พ.ศ. 2436. ที่มา : L'illustration. 27 May 1893 No. 2622	39
8	ปีแอร์ โออร์ต ถ่ายในสยาม พ.ศ. 2439. ที่มา : ครอบครั้ว Orts. Tintagne. Belgium.	41
9	แผนที่เมืองสยามของนายปาวี ที่ปีแอร์ โออร์ต ใช้ในการเดินทาง. ที่มา : Mission Pavie Indo-Chine Atlas	48
10	คณะอนุญาโตตุลาการถ่ายรูปร่วมกันก่อนออกเดินทาง ปีแอร์ โออร์ต ยืนกลางระหว่างเพื่อนที่ปรึกษาชาวเบลเยียม จอห์น บาเรตต์ นั่งหัวเรือติดธงสหรัฐฯ ที่มา : หอจดหมายเหตุแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม	50
11	การต่อเรือในแม่น้ำปิง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	52
12	ขบวนแพซุงในแม่น้ำปิง. ที่มา : Voyage dans le Haut Laos. Le Tour du Monde 1885.	55

13	ทิวทัศน์แม่น้ำปิง. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	62
14	พระยาทรงสุรเดช (อิน บุนนาค) ข้าหลวงใหญ่ผู้สำเร็จราชการมณฑล ลาวเฉียง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	70
15	ประตูท่าแพ เชียงใหม่ กลางรัชกาลที่ 5. ที่มา : กองจดหมายเหตุ แห่งชาติ	74
16	ไปรษณีย์แห่งแรกในเชียงใหม่. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	80
17	ศาลต่างประเทศเมืองเชียงใหม่ ปัจจุบันบริเวณนี้คือบ้านพักผู้ว่าราชการ จังหวัด. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	82
18	ดร.แมคกิลวารี่ มิซชันนารีอเมริกัน. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	89
19	พระเจ้าอินทวิชยานนท์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ องค์ที่ 7. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	95
20	นายเฮช เลด เจ้ากรมป่าไม้คนแรก ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	100
21	ถนนท่าแพ ถ่ายโดย หลวงอนุสารสุนทร ประมาณ พ.ศ. 2445. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	102
22	สะพานไม้ข้ามแม่น้ำปิงแห่งแรก. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	104
23	ถนนในเมืองเชียงใหม่ ราว พ.ศ. 2445. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	106
24	ถนนเชียงใหม่-ลำพูน ฝีมือช่างเขียนฝรั่ง. ที่มา : Voyage dans le Haut Laos. Le Tour du Monde 1885.	112
25	เจ้าอินททยงยศ, ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	114
26	วัดพระธาตุหริภุญชัย ถ่ายราวปี พ.ศ. 2450. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	116
27	การเดินทางด้วยช้างสมัยรัชกาลที่ 5. ที่มา : บุญเสริม สาดราภัย	119
28	การเดินทางด้วยช้างในป่าทึบ. ที่มา : Le Laos et Les Populations Sauvages de L'Indo-Chine. Le Tour du Monde 1880.	121
29	กำแพงเมืองเชียงราย. ที่มา : Voyage dans le Haut Laos. Le Tour du Monde 1885.	128
30	ขบวนช้างข้ามแม่น้ำ. ที่มา : Voyage dans le Haut Laos. le Tour du Monde 1885.	130
31	โหลงช้างป่า. ที่มา : Le Laos et Les Populations Sauvages de L'Indo-Chine, Le Tour du Monde 1879.	136
32	การเดินทางในป่าสูง. ที่มา : Voyage dans le Haut Laos. Le Tour du Monde 1885.	145

โอर्ट, ปีแอร์, บันทึกเรื่องราว และพิชญ์ จันทรวิทัน, แปลและเรียบเรียง. 2546. ล้านนาไทยในแผ่นดิน
พระพุทธเจ้าหลวง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สายธาร.

33	บ้านพักกงสุลอังกฤษ เมืองน่าน. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	154
34	บ้านพักกงสุลฝรั่งเศส เมืองน่าน. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	156
35	หญิงเมืองน่าน. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	158
36	เจ้าสุริยพงศ์ผริตเดช เจ้าหลวงเมืองน่าน. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	164
37	ที่ทำการข้าหลวงฝรั่งเศสริมฝั่งแม่น้ำโขง. ที่มา : Voyage d'Exploration en indoChine. Le Tour du Monde. 1870	181
38	นกงูริมฝั่งโขง. ที่มา : Voyage d'Exploration en IndoChine. Le Tour du Monde. 1871	185
39	หญิงลาว. ที่มา : Voyage d'Exploration en Indochine. Le Tour du Monde. 1871.	186
40	แก่งหลวง. ที่มา : Voyage d'Exploration en IndoChine. Le Tour du Monde. 1871.	189
41	เรือเมล์โดยสารในแม่น้ำโขง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	190
42	ธาตุหลวงเวียงจันทน์. ที่มา : Voyage d'Exploration en IndoChine. Le Tour du Monde. 1871.	195
43	ข้าราชการหัวเมืองสยาม. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	196
44	ขบวนเดินทางในมณฑลลาวพวนของข้าราชการสมัยรัชกาลที่ 5. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	198
45	พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม ข้าหลวงใหญ่ผู้ สำเร็จราชการ มณฑลลาวพวน. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	200
46	หญิงชาวบ้านเมืองชนบท. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	210
47	บ้านพักกงสุลฝรั่งเศสที่โคราช. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	212
48	ที่ทำการข้าหลวงโคราช. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	215
49	พระยากำแพง สงครามรามราชภักดี (จันทร์ อินทรกำแหง). ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	217
50	ร้านค้าชาวจีนในตลาดเมืองโคราช. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	218
51	ร้านค้าชาวจีนในตลาดเมืองโคราช. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	220
52	การสร้างทางรถไฟสายโคราช. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	222
53	รถไฟสายโคราชเมื่อแรกเสร็จ. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	223
54	ทำเนียบบ้านลาดบัวขาว. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	224

55	บ้านพักวิศวกรรมสร้างทางรถไฟที่มวกเหล็ก ดงพญาไฟ. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	225
56	ปีแอร์ โออร์ต ถ่ายหน้าบ้านพักในบางกอก ที่มา : หอจดหมายเหตุ แห่งราชอาณาจักรเบลเยียม	242
57	ทิวทัศน์แม่น้ำปิง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	250
58	ภาพเมืองเชียงใหม่. ที่มา : บุญเสริม สาทราภัย	253
59	ช่างชักลากซุงที่มำค้ำริมตลิ่งแม่น้ำปิง เห็นสะพานแห่งแรกอยู่ด้านหลัง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	255
60	ไม้ซุงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำปิง. ที่มา : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ	256